

HOTĂRÎRE

„ 21 ” mai 2015

Nr. 126

mun. Chișinău

Cu privire la activitatea Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare privind studiul maladiei *Flavescence doree* în scopul asanării plantațiilor și diminuării impactului negativ

În baza analizei activității științifice și practice a Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare privind studiul maladiei *Flavescence doree* în scopul asanării plantațiilor și diminuării impactului negativ, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM a constatat că institutul a scos în evidență o problemă extrem de importantă pentru dezvoltarea viticulturii țării, legată de pătrunderea și infectarea viței de vie cu o boală de carantină (o micoplasmoză) - *Flavescența aurie*, maladie care produce ravagii în viticultura multor țări. Pagubele produse viticulturii pot fi asociate cu cele aduse de filoxeră la pătrunderea ei în Europa în a doua jumătate a secolului 19. În prezent, la vița de vie au fost identificate două fitoplasmoze, care aparțin unui grup de boli cunoscute sub denumirea de *Grapevine yellows*. Una dintre fitoplasme - *Flavescence doree* posedă caracter epidemic de răspândire: vițele infectate manifestă simptome ale bolii mai mulți ani la rând pe aceleași plante. O altă fitoplasmă cunoscută în prezent provoacă înnegrirea lemnului și poartă denumirea de *Bois noir*, care este determinată ca boală endemică. Aceasta se răspândește rapid îndată după infectare, iar în anul următor simptomele pot să dispară complet sau să se manifeste sporadic numai la unii butuci.

S-a constatat că fitoplasma se răspândește și se transmite în principal pe două căi:

1. Cu materialul săditor infectat în procesul de altoire și multiplicare a viței de vie;
2. Prin intermediul vectorilor transmițători de *Flavescența aurie* de la o plantație la alta și de la plantele bolnave la cele sănătoase.

Forma epidemică *Flavescence doree* se transmite mai mult prin cicada *Scaphoideus littoralis* (*Scaphoideus titanus*). Forma endemică – înnegrirea lemnului (*Bois noir*) este răspândită de cicada *Hyalesthes obsoletus*, care hibernează pe rădăcinile unor plante spontane (*Convolvulus arvensis*, *Urtica dioica*, *Solanum spp.*).

Cercetările efectuate au demonstrat că în condițiile Republicii Moldova primele simptome ale bolii apar în luna iulie. Daunele cauzate de acest agent patogen este enorm: la plantele infectate inflorescențele se usucă și cad. În cazul infecțiilor târzii strugurii se încrețesc, iar pedunculii se usucă, recolta fiind compromisă parțial sau total. Ciorchinii de pe lăstarii atacați moderat sunt asimetrici, au bobitele zbârcite, cu un procent mic de zahăr; pulpa capătă un gust amar și nu poate fi folosită pentru consum în stare proaspătă sau pentru vin. Lăstarii afectați nu

se dezvoltă și nu se maturează suficient, rămân verzi, nu se lignifică și se usucă sau degeră în timpul iernii, productivitatea plantelor fiind compromisă pentru anii următori. S-a constatat că boala poate determina pieirea butucilor după câțiva ani de la declanșarea atacului.

Luând în considerare gravitatea atacurilor produse de această maladie, în cadrul IȘPHTA în perioada de cercetare 2015-2018 au fost inițiate investigații în următoarele direcții:

1. Studii privind identificarea, prezența și răspândirea *Flavescentei aurii* în plantațiile de vii din Republica Moldova;
2. Efectuarea cercetărilor privind determinarea eficacității termoterapiei în vederea inactivării fitoplasmei în vițele infectate și elaborarea recomandărilor științifico-practice de diminuare a impactului;
3. Investigații privind identificarea și prezența vectorilor de răspândire a fitoplasmozelor (cicadelor *Scaphoideus littoralis* și *Hyalesthes obsoletus*) în plantațiile de vii ale Republicii Moldova;
4. Cercetarea unor produse chimice și biologice noi și elaborarea de măsuri pentru combaterea eficientă a vectorilor transmițători de fitoplasmoze;
5. Efectuarea studiilor privind elaborarea unor măsuri eficiente pentru atenuarea impactului cauzat de micoplasmoze în condițiile Republicii Moldova (studiul unor procedee agrotehnice, utilizarea fertilizanților foliari cu microelemente în stimularea reacției de autoapărare a plantelor la boli în situații de stres etc.).

În urma cercetărilor efectuate s-a constatat că principalele măsuri de prevenire a *Flavescentei aurii* sunt următoarele:

- a) Preîntâmpinarea și excluderea răspândirii acestei patologii în plantațiile viticole cu material viticol infectat; combaterea bolii din exterior și interior, aplicând termoterapia.
- b) Combaterea vectorilor transmițători de fitoplasmoze.

Astfel, reieșind din fenologia dezvoltării cicadei *Scafoideus titanus* Ball a fost elaborată și recomandată preventiv următoarea schemă de combatere a vectorilor transmițători de fitoplasmă:

- 1-tratament se aplică peste două săptămâni de la apariția primelor larve;
- 2-tratament se aplică la un interval de 15-20 zile, luând în considerare perioada de acțiune a produsului utilizat în tratamentul precedent, pentru a distruge populația de larve înainte ca acestea să fie infectate de micoplasmă.
- 3-tratament se va efectua la apariția adulților în luna august.

Contra vectorilor transmițători de fitoplasmoze au fost recomandate produse autorizate pentru combaterea dăunătorilor la vița de vie în Republica Moldova:

- Produse pe bază de cipermetrin - Arrivo 25 EC - 0,26 l/ha, Sarpei ME - 0,38 l/ha, Valsaciper 250 EC – 0,38 l/ha, Clarus 250 EC – 0,38 l/ha, Cythrin 500 EC – 0,15-0,18 l/ha;
- Produse pe bază de imidacloprid: Confidor 200 SL – 0,3 l/ha, Warrant 200 SL - 0,3 l/ha, Nuprid 200 SC – 0,3 l/ha, Midash 200 SL – 0,3 l/ha) ș.a.;
- Produse pe bază de bifentrin: Master 100 EC – 0,4-0,6 l/ha;
- Produse organo-fosforice: Zolone 35 EC– 2,0-2,5 l/ha.

Pornind de la importanța strategică a acestei direcții prioritare de cercetare, luând în considerare riscul răspândirii *Flavescenței aurii* în toate plantațiile viticole ale Republicii Moldova, având în vedere potențialul științific, în urma analizei activității Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare privind studiul maladii *Flavescence doree* în scopul asanării plantațiilor și diminuării impactului negativ, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM **H O T Ă R Ă Ș T E:**

1. A considera activitatea științifică și practică a IP ISPHTA privind studiul maladii *Flavescence doree* în scopul asanării plantațiilor și diminuării impactului negativ ca direcție prioritară în dezvoltarea durabilă a viticulturii. Academia de Științe a Moldovei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va susține această direcție strategică de cercetare în cadrul proiectului instituțional pentru anii 2015-2018.
2. A elabora un program de stat privind prevenirea și răspândirea agenților patogeni în Republica Moldova în cadrul unui cluster inovațional, cu participarea instituțiilor cointeresate, și prezentarea acestuia la concursul conceptelor programelor de stat.
3. A contribui la formarea unor grupe de profesioniști și dotarea laboratorului de virusologie a ISPHTA cu instrumente și reactivi serologici necesare, PCR pentru evidențierea focarelor, gradului de afectare și delimitarea zonelor de răspândire a micoplasmozelor în Republica Moldova, aplicând metode contemporane de identificare a bolilor. În acest context, este oportun de a iniția stagierea tinerilor specialiști peste hotare în țările cu viticultura dezvoltată pentru studierea și însușirea tehnicilor și metodelor contemporane de diagnosticare a bolii.
4. A întreprinde măsuri concrete privind elaborarea unui program de carantină externă privind prevenirea pătrunderii de peste hotare a *Flavescenței aurii*. Se vor iniția grupe de lucru privind luarea deciziilor pentru asanarea obligatorie a materialului de multiplicare introdus din țările unde patogenul este răspândit predominant (Franța, Italia etc.) prin metode de termoterapie.
5. A aduce contribuții la elaborarea unui program de carantina internă privind stoparea procesului de răspândire a maladii, combaterea vectorilor transmițători de fitoplasmoze și lichidarea focarelor depistate în zonele viticole afectate. Vor fi elaborate recomandări științifico-practice privind combaterea *Flavescence doree* în plantațiile viticole din Republica Moldova.
6. A fortifica relațiile de colaborare științifică cu institutele similare de profil din țările Uniunii Europene și din alte regiuni ale lumii în scopul participării în comun la proiecte internaționale de cercetare privind elaborarea unor soluții eficiente de prevenire și combatere a agenților patogeni, ce afectează principalele culturi agricole din Republica Moldova.
7. Controlul asupra executării prezentei hotărâri îi revine dlui academician Boris GAINA, coordonator al Secției Științe Agricole a AȘM.

**Președinte,
academician**

Gheorghe DUCA

**Secretar științific general,
doctor habilitat**

Aurelia HANGANU